

7. Elizai

- Bene garsiausias fortepijoninis kūrinys pasaulyje yra *Elizai (Für Elise)*.
- Ją 1810 m. sukūrė Liudvikas Van Bethovenas. *Elizai* visame pasaulyje groja tiek mėgėjai, tiek profesionalai. Grodami tik pirmąsias tris natas, vaikai ir suaugusieji akimirksniu atpažįsta šią a-moll bagatelę.
- Yra daug spėlionių, kas buvo „Elise“. Vienas iš tokių tyrėjo Ludwigo Nohlo teiginių teigė, kad originaliame rankraštyje su autografu matė vardą Elise. Kiti mano, kad tai buvo neteisingai perskaityta dėl netvarkingos Bethoveno rašysenos ir buvo parašyta Theresei.
- KĄ IŠMOKSI?
  - Technika
  - Frazavimas
  - Artikuliacija
  - Dinamika
  - Pedalo technika
  - Struktūra
  - Sekstolių grojimas
  - Arpedžio technika
  - ~~Papuošimai~~
  - 3/8 Ritmas
  - *Elizai* grojimas su metronomu
- Kadangi dauguma žmonių šią melodiją išmoksta iš YouTube arba draugų, dažniausiai jie išmoksta tik pirmąją dalį, pavadinkime ją A. Visas kūrinys susideda iš rondo formos t. y. ABACA, taigi dar yra B ir C dalys.
- TECHNIKA: norint, kad viskas būtų gerai, reikia turėti gerą techniką. Bet kas gali pataikyti teniso kamuoliuką per tinklą, tačiau norint gauti tokį „smūgį“ kaip profesionalai, reikia įgūdžių, laiko, kantrybės, atsidavimo ir noro.
- MUZIKALUMAS: Dauguma žmonių, besimokančių „Für Elise“ ar bet kokios muzikos iš „YouTube“ vaizdo įrašų, džiaugiasi galėdami tiesiog mušti kamuolį per tinklą, t. y. tiesiog sugroti natas. Tačiau mokydami patys iš „YouTube“ vaizdo įrašų, pasieksite tik tiek ir ne daugiau. Jie jus tik natų ir nieko bendra su techniniais grojimo aspektais. Dėl šio fakto pianistas mokysis tik pačiu elementariausiu būdu, t.y. monotoniško stiliaus.
- PAVYZDYS:
  - Monotoniška versija
  - Muzikali versija
- Jei jums labiau patiko antroji versija, tai tikriausiai todėl, kad pirmoji skambėjo monotoniškai. Kitaip tariant vienodai. Taip yra todėl, kad visos natos buvo grojamos tuo pačiu garsu... nelabai įdomiai. Taip dauguma žmonių mokosi groti *Elizai* iš YouTube vaizdo įrašų. NĖRA IŠRAIŠKOS = NĖRA EMOCIJŲ
- Muzikos grojimas apima daug daugiau nei vien natų grojimas kartu.
- 2 versijoje kairė ranka groja švelnesniu garsu, kad būtų galima išgirsti melodiją dešinėje rankoje, kai kurios natos yra šiek tiek garsesnės nei kitos (sluoksniavimas), natos tampa garsesnės arba tylesnės, kai kyla ar leidžiasi žemyn.
- Frazavimas, artikuliacija, dinamika ir pedalas- keturi pagrindiniai elementai
- FRAZUOTĖ

„Tas, kuris frazuoja neteisingai, yra kaip žmogus, kuris nesupranta kalbos, kuria kalba.“

- Pagalvokite apie frazę kaip sakinį. Pradedate nuo pradžios, prie kablelio pridodate nedidelę pauzę ir baigiate tašku.
  - Frazė visada turi pradžią, (kartais vidurį) ir pabaigą. Dažniausiai muzikoje virš natų arba po natomis bus išlenkta linija, vadinama „lankeliu“.
  - ARTIKULIACIJA: kaip intonacija kalboje. Artikuliacija grindžiama tuo, kaip grojama natomis naudojant legato, staccato ir akcentus. Kadangi *Elizai* muzikoje nėra parašyta staccato, susikoncentruokime į legato ir akcentus.
  - Kaip žinoti, kur dėti akcentus, kurios natos svarbiausios?
  - Bendra taisyklė – akcentą dėti ant kiekvieno takto pirmos natos, tai paryškina 3/8 ritmą. Vėlgi, kas taktą gali pasidaryti per daug nuobodu ir kapota.
  - DINAMIKA:
  - Dėdami akcentus tik pirmame kiekvieno takto takte, pasieksite tik tiek. Turite pridėti dinamiką: tiesiog pridėję jos išgirsite, kad *Elizai* atgyja!
  - Kairė ranka groja tyliau ir švelniau garsu, kad būtų galima išgirsti melodiją dešinėje rankoje.
  - Kokia bendroji taisyklė?
    - Kai melodija kyla, naudokite Crescendo.
    - Kai muzika leidžiasi, naudokite Diminuendo.
  - PEDALIZACIJA: naudojant pedalą sukuriama šiltesnis bet kurios grojamos muzikos garsas, jaukesnė atmosfera.
  - Ar yra teisingas ar neteisingas būdas groti *Elizai*? Atsakymas yra taip ir ne. Mano būdas groti *Elizai* nėra vienintelis būdas. Tai tik vienas būdas. Du žmonės, grojantys *Elizai* tomis pačios leidyklos natomis visada skambės skirtingai.
  - Atminkite:
- „Sugroti neteisingą natą yra nereikšminga; groti be aistros yra nepateisinama“.

– BETHOVENAS